

Notat

Jordforurening Kærgård Plantage – status februar 2014

Kort Historik

I perioden 1956 til 1973 deponerede det daværende Grindstedværk store mængder stærkt kemikalieholdigt spildevand i seks gruber direkte ude i klitterne i Kærgård Plantage. Spildevandet stammede fra værkets produktion af vitaminer og lægemidler og indeholdte store mængder kemikalier såsom klorerede opløsningsmidler, medicinske restprodukter, kviksølv og andre tungmetaller.

I alt er der deponeret 280.000 m³ kemikalieholdigt spildevand i de seks gruber i Kærgård Plantage. Med tiden er en del af kemikalierne blevet spredt fra gruberne til jord og grundvand og ført ud i Vesterhavet. Det førte blandt andet til totalt badeforbud på stranden ud for plantagen i 1964.

Risikovurdering ved nuværende forureningsgrad

Risiko ved ophold på og omkring gruberne: Der kan være risiko for indånding af luft med flygtige forureningskomponenter fra især grube 3 og 4. Ophold ved alle gruber frarådes dog generelt.

Risiko ved ophold på stranden: Det vurderes, at forureningen fra grube 1-4 udgør en risiko ved ophold på stranden. Forureningen fra grube 5 og 6 vurderes umiddelbart ikke at udgøre en risiko for ophold på stranden på grund af den store afstand til havet samt den relativt lille forureningsbelastning fra gruberne. Ophold på stranden i de markerede afsnit frarådes derfor generelt.

Risiko ved badning i havet: Der kan være risiko ved kontakt og indtagelse af forurenede vand især fra gruberne 1-4. Det frarådes derfor generelt at bade i havet indenfor det markerede område på stranden.

Risiko for havmiljøet Der sker en stor tilførsel af forureningskomponenter til havmiljøet fra grube 1-4. Det kan ikke udelukkes, at også grube 5 og 6 kan udgøre en risiko, men dette er mere usikkert.

Undersøgelser og oprensning 2007-2013

I 2007 startede oprensningen af jordforureningen i Kærgård Plantage.

I 2007-2009 blev der foretaget en total oprensning af grube 1 og 2 ned til en halv meter under grundvandsspejlet.

Forbedring af forholdene for ophold på stranden og i klitterne kan ikke opfyldes alene ved en afgravning af den kraftige forurening i gruberne. Det vil være nødvendigt med en oprensning af grundvandet.

Derfor blev der udført et in situ-forsøgsprojekt til teknologiudvikling, afprøvning, design og valg af metode for indsats over for kraftig forurening under grundvandsspejlet ved grube 1 og 2.

Aktiviteter i 2014-2015

Det er besluttet at foretage en bortgravning af den forurenede jord fra gruberne 3 og 4 inden in situ-oprensningen af forureningen under grundvandsspejlet i gruberne 1-4. Denne

beslutning begrundes bl.a. med, at bortgravningen kan ske i årene 2014-2015, hvorimod in situ-oprensningen af en grube kan vare op til 7 år.

Afgravningen af grube 3 og 4 forventes at starte i efteråret 2014, og arbejdet vil fortsætte ind i 2015. Omkostningerne til bortgravning af grube 3 og 4 beregnes til ca. 20 mio. kr.

Regionen arbejder på at gennemføre en afgravning af grube 3 og 4 ned til en halv meter under grundvandsspejlet. Afgravningen af grube 3 og 4 har til formål at fjerne ca. 30.000 kg klorerede opløsningsmidler, ca. 51.000 kg kulbrinter samt en række andre stoffer som blandt andet kviksølv og cyanid. Ved denne indsats vil den væsentligste forurening over grundvandsspejlet i hele området blive fjernet.

Det vurderes ikke miljømæssigt relevant at grave forurening væk fra grube 5 og 6.

Undersøgelser og oprensning efter 2015

Hvis tidsplanen holder, vil gruberne 1-4 være totalt oprenset ned til ½ meter under grundvandsspejlet i 2016.

Derefter skal den afprøvede in situ-oprensning af grundvandet under gruberne 1-4 udføres i fuld skala. In situ-oprensningen vil medføre, at man frit kan opholde sig over gruberne. Omkostningerne til in situ-oprensningen beregnes på omkring 90-100 mio.

Gruberne 5 og 6 er ikke så stærkt forurenede og vurderes ikke at udgøre en stor miljø- og sundhedsmæssig risiko. Dette kan afklares ved supplerende undersøgelser. Eventuel er det tilstrækkeligt at udlægge en membran over gruberne 5 og 6.

Det skønnes, at man indenfor 10-20 år efter den samlede oprensning af jord og grundvand i gruberne 1-4 igen vil kunne færdes på stranden uden væsentlig sundhedsmæssig risiko.

Bilag:

Notat fra 2012 om økonomien i forbindelse med oprensning af forureningen ved Kærgård Plantage.

Samlerapport fra 2012 omkring undersøgelser og oprydning ved grube 1 og 2.

Samlerapport fra 2011 omkring undersøgelser ved grube 1 og 2.